HACCIN HÜKMÜ, ŞARTLARI VE FAZÎLETİ

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Ahmed el-Ammârî

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Âdem Adıyıl

2012 - 1433

IslamHouse.com

الحج حكمه وشروطه وفضله

« باللغة التركية »

محمد بن أحمد العَمَّاري

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: آدم أدييل

2012 - 1433

IslamHouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd,kalemle insana bilmediğini öğreten Allah'adır. Yine hamd, insanı yaratıp ona konuşmayı öğreten Allah'adır. Salât ve selâm, hevâ ve arzusuna göre konuşmayan, konuşması vahyedilen vahiyden başka bir şey olmayan Muhammed'e olsun.

- Allah Teâlâ, Beytullah'ı haccetmeyi müslümanlara farz kılmıştır.

Allah Teâlâ buyurdu ki:

﴿ ... وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلۡبَيۡتِ مَنِ ٱسۡتَطَاعَ إِلَيۡهِ سَبِيلٗاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٩٧ ﴾

[آل عمران: ٩٧]

"Yoluna gücü yetenlerin Beytullah'ı haccetmeleri, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır. Kim de (haccın farz oluşunu) inkâr ederse, bilsin ki Allah, âlemlerden (onun haccından ve diğer amelinden) müstağnîdir."[1]

[1] Âl-i İmrân Sûresi: 97

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((خَطَبَنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: أَيُّهَا النَّاسُ! قَدْ فَرَضَ اللهُ عَلَيْكُمُ الْحَجَّ فَحُجُّوا.)) [رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bize hitap ederek şöyle buyurdu:

- Ey insanlar! Şüphesiz ki Allah size haccı farz kıldı. O halde haccedin!"[1]

- Hac, müslümana hayatında sadece bir defa farzdır. Kim birden fazla hac yaparsa, birden fazla yaptığı hac nâfiledir.

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((خَطَبَنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: أَيُّهَا النَّاسُ! قَدْ فَرَضَ اللهُ عَلَيْكُمُ الْحَجَّ فَحُجُّوا. فَقَالَ رَجُلٌ: أَكُلَّ عَامٍ يَا رَسُولَ اللهِ؟ فَسَكَتَ حَتَّى قَالَهَا ثَلَاثًا، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَوْ قُلْتُ نَعَمْ لَوَجَبَتْ، وَلَمَا اسْتَطَعْتُمْ، ثُمَّ قَالَ: ذَرُونِي مَا تَرَكْتُكُمْ؛ فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِكَثْرَةِ سُؤَالِهِمْ ،

[1] Müslim; "Haccın ömürde bir defa farz kılınması bâbı", hadis no: 1337

وَاخْتِلَافِهِمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ، فَإِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ فَأْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ ، وَإِذَا نَهَيْتُكُمْ عَنْ شَيْءٍ فَدَعُوهُ.)) [رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bize hitap ederek şöyle buyurdu:

- Ey insanlar! Şüpesiz ki Allah size haccı farz kıldı. O halde haccedin!

(Orada bulunan) bir adam:

- Ey Allah'ın elçisi! (Hac) her yıl mı (insana farzdır)? diye sordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- susup cevap vermedi.

Adam bunu üç defa tekrarlayıp durdu.Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Eğer evet deseydim,hac her yıl farz olur, siz de buna güç yetiremezdiniz. Ben sizi bıraktıkça siz de beni bırakın (size yapmanızı emretmediğim konularda bana soru sormayın!).Şunu iyi bilin ki,sizden önceki ümmetler,ancak çok soru sormaları ve peygamberlerine aykırı hareket etmeleri sebebiyle helâk oldular.Size bir şeyi emrettiğim

zaman,onu gücünüz yettiğince yerine getirin, bir şeyden de yasakladığım zaman da ondan kaçının."[1]

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Akra' b.Hâbis, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şöyle sordu:

((يَا رَسُولَ اللَّهِ! الْحَجُّ فِي كُلِّ سَنَةٍ أَوْ مَرَّةً وَاحِدَةً؟ قَالَ: بَلْ مَرَّةً وَاحِدَةً ، فَمَنْ زَادَ فَهُوَ تَطَوُّعٌ.)) [رواه أبو داود بسند صحيح]

"Ey Allah'ın elçisi! Hac her yıl mı, yoksa (ömürde) bir defa mı farzdır?

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Aksine (ömürde) bir defadır. Kim birden fazla haccederse, o (birden fazlası) nâfiledir."[2]

- Yoluna gücü yeten kimsenin derhal haccetmesi gerekir.

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

---

[1] Müslim; "Haccın ömürde bir defa farz kılınması bâbı", hadis no: 1337

[2] Ebu Davud; "Haccın farz kılınması bâbı"'nda sahih bir senedle rivâyet etmiştir.

((تَعَجَّلُوا إِلَى الْحَجِّ -يَعْنِي الْفَرِيضَةَ-، فَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَا يَدْرِي مَا يَعْرِضُ لَهُ.)) [رواه أحمد بسند صحيح]

"Farz haccı edâ etmek için acele edin. Zirâ biriniz, başına ne geleceğini bilemez."[1]

- Bir mazeretten dolayı haccı ertelemek câizdir.

Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَكَثَ تِسْعَ سِنِينَ لَمْ يَحُجَّ، ثُمَّ أُذِّنَ فِي النَّاسِ فِي الْعَاشِرَةِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَاجٌّ، فَقَدِمَ الْمَدِينَةَ بَشَرٌ كَثِيرٌ كُلُّهُمْ يَلْتَمِسُ أَنْ يَأْتَمَّ بِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَيَعْمَلَ بِمِثْلِ عَمَلِهِ، فَخَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَخَرَجْنَا مَعَهُ.))

[رواه مسلم مُطوَّلاً]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- dokuz yıl Medine'de hac yapmadan kaldı.Sonra hicretin 10. yılında (Zilkâde ayında) Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- hac yapacak diye insanlar arasında ilan edildi. (Bu ilanın akabinde) hac yapmak isteyen pek çok insan Medine'ye

---

[1] Ahmed; c: 6, s: 253, hadis no: 2721'de sahih bir senedle rivâyet etmiştir.

gelmeye başladı. Hepsi de Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i imam edinmek ve O'nun ameli gibi amel işlemek istiyordu. Daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yola çıkınca biz de O'nunla beraber yola çıktık..." [1]

- Haccın farz olabilmesi için 6 şart vardır:

Birincisi: Müslüman olmak.

Haccın geçerli ve kabul olunabilmesi için müslüman olmak şarttır.

Allah Teâlâ buyurdu ki:

﴿ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٨٥ ﴾ [آل عمران: ٨٥]

"Kim, İslâm'dan başka bir dîn isterse, o dîn ondan asla kabul olunmayacaktır.Ve o,âhirette hüsrâna uğrayanlardan olacaktır." [2]

---

[1] Müslim; "Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in haccı bâbı".
[2] Âl-i İmrân Sûresi:85

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((إِنَّ أَبَا بَكْرٍ الصِّدِّيقَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بَعَثَهُ فِي الْحَجَّةِ الَّتِي أَمَّرَهُ عَلَيْهَا رَسُولُ اللهِ قَبْلَ حَجَّةِ الْوَدَاعِ يَوْمَ النَّحْرِ فِي رَهْطٍ يُؤَذِّنُ فِي النَّاسِ أَلَا لَا يَحُجُّ بَعْدَ الْعَامِ مُشْرِكٌ وَلَا يَطُوفُ بِالْبَيْتِ عُرْيَانٌ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Ebu Bekir es-Sıddık -Allah ondan râzı olsun-, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- tarafından Vedâ haccından önceki hac emiri olarak tayin edildiği hacda: "Bu yıldan sonra hiçbir müşrik hac yapamayacak ve çıplak olarak Beytullah tavaf edilmeyecek" diye ilan etmek üzere vazifelendirdiği bir grupla beni de gönderdi."[1]

Eğer bir kâfir hac yaparsa, onun haccı bâtıl ve geçersizdir.

Allah Teâlâ buyurdu ki:

﴿ وَقَدِمْنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُواْ مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَٰهُ هَبَآءً مَّنثُورًا ۝٢٣ ﴾

[الفرقان: ٢٣]

---

[1] Buhârî; "Beytullah'ı çıplak tavaf edemez ve hiçbir müşrik haccedemez bâbı". Müslim; "Hiçbir müşrik haccedemez ve Beytullah'ı çıplak tavaf edemez bâbı".

"Onların (îmân etmeyenlerin) yapmış oldukları her salih ameli ele alırız ve onu saçılmış zerreler haline getiririz (geçersiz kılarız)."[1]

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لاَ يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ يَهُودِيٌّ وَلاَ نَصْرَانِيٌّ، ثُمَّ يَمُوتُ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلاَّ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ.)) [رواه مسلم]

"Muhammed'in nefsi elinde olan Allah'a yemîn ederim ki, bu ümmetten yahûdi olsun, hıristiyan olsun, kim beni(m peygamberliğimi) işitir de sonra gönderildiğim dîne îmân etmeden ölürse, o cehennem halkındandır."[2]

Bu sebeple kâfir ne zaman müslüman olursa, (daha önce yaptığı hac geçersiz olduğundan dolayı) tekrar hac yapması gerekir.

---

[1] Furkan Sûresi: 23

[2] Müslim; "Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in risâletine îmân etmenin gerekliliği bâbı".

İkincisi: Akıllı (akıl sağlığı yerinde) olmak.

Haccın geçerli ve kabul olunabilmesi için akıllı olmak şarttır.

Ali b. Ebî Tâlib'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((رُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلاثَةٍ: عَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ، وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَحْتَلِمَ، وَعَنِ الْمَجْنُونِ حَتَّى يَعْقِلَ.))

[رواه أبو داود بسند صحيح]

"Kalem (dînen sorumlu tutulmak) üç kişiden kaldırılmıştır:(Uykusundan) uyanıncaya kadar uyuyan kimseden, ergenlik çağına erişinceye kadar çocuktan ve aklî dengesi yerine gelinceye kadar deliden." [1]

Üçüncüsü: Ergenlik çağına ermek.

Geçerli olmakla birlikte haccın farz olabilmesi için ergenlik çağına ermek gerekir.

---

[1] Ebu Davud; "Hırsızlık yapan deli bâbı"nda sahih bir senedle rivâyet etmiştir.

Ali b. Ebî Tâlib'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((رُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلاثَةٍ: ... وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَحْتَلِمَ...)) [رواه أبو داود بسند صحيح]

"Kalem (dînen sorumlu tutulmak) üç kişiden kaldırılmıştır: Ergenlik çağına erişinceye kadar çocuktan..."[1]

Ergenlik çağına ermeyen çocuğa hac farz değildir. Eğer küçük çocuk hac yapar veya velisi ona hac yaptırırsa, haccı geçerlidir ve ona nâfile hac sevabı verilir.

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقِيَ رَكْبًا بِالرَّوْحَاءِ، فَقَالَ: مَنِ الْقَوْمُ؟ قَالُوا: الْمُسْلِمُونَ. فَقَالُوا: مَنْ أَنْتَ؟ قَالَ: رَسُولُ اللهِ، فَرَفَعَتْ إِلَيْهِ امْرَأَةٌ صَبِيًّا فَقَالَتْ: أَلِهَذَا حَجٌّ؟ قَالَ: نَعَمْ وَلَكِ أَجْرٌ.)) [رواه مسلم]

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Ravhâ denilen yerde bir grupla karşılaşınca:

---

[1] Ebu Davud; "Hırsızlık yapan veya hadde maruz kalan deli bâbı"nda sahih bir senedle rivâyet etmiştir.

-Siz kimlersiniz? diye sordu.

Onlar:Biz müslümanlarız, peki sen kimsin? dediler.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-:Ben Allah'ın elçisiyim, diye buyurdu.

Bunun üzerine içlerinden bir kadın, (kucağındaki) küçük bir çoçuğu Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e doğru havaya kaldırarak:

- Bunun için de hac var mıdır? diye sordu.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-Evet (vardır),(ona hac yaptırdığından dolayı) sana da ecir vardır."[1]

Küçük çocuğun haccı, geçerli olmakla birlikte ondan farz haccı düşürmez (farz haccın yerine geçmez). Ne zaman ergenlik çağına ererse, bir defa daha hac yapması gerekir.

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

---

[1] Müslim; hadis no: 1336

((أَيُّمَا صَبِيٍّ حَجَّ ثُمَّ بَلَغَ اَلْحِنْثَ، فَعَلَيْهِ أَنْ يَحُجَّ حَجَّةً أُخْرَى، وَ أَيُّمَا أَعْرَابِيٍّ حَجَّ ثُمَّ هَاجَرَ فَعَلَيْهِ أَنْ يَحُجَّ حَجَّةً أُخْرَى، وَ أَيُّمَا عَبْدٌ حَجَّ ثُمَّ أُعْتِقَ فَعَلَيْهِ أَنْ يَحُجَّ حَجَّةً أُخْرَى.)) [رواه البيهقي والطبراني بسند صحيح]

"Herhangi bir çocuk hac yapar,sonra ergenlik çağına ererse, onun bir hac daha yapması gerekir. Herhangi bir (müşrik) bedevî hac yapar, sonra müslüman olursa, onun bir hac daha yapması gerekir. Herhangi bir köle hac yapar, sonra özgürlüğüne kavuşursa, onun bir hac daha yapması gerekir." [1]

Dördüncüsü: Hür olmak.

Geçerli olmakla birlikte haccın farz olabilmesi için hür olmak gerekir. Buna göre köleye hac farz değildir. Çünkü köle,efendisinin malı sayılır.Eğer hac yaparsa, haccı geçerlidir ve ona bir nâfile hac sevabı verilir.Fakat farz haccı ondan düşürmez. Ne zaman özgürlüğüne kavuşursa, bir defa daha hac yapması gerekir.

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

---

[1] Beyhakî ve Taberânî sahih bir senedle rivâyet etmiştir.

((.... أَيُّمَا عَبْدٌ حَجَّ ثُمَّ أُعْتِقَ فَعَلَيْهِ أَنْ يَحُجَّ حَجَّةً أُخْرَى .)) [رواه البيهقي والطبراني بسند صحيح]

"... Herhangi bir köle hac yapar, sonra özgürlüğüne kavuşursa, onun bir hac daha yapması gerekir."[1]

Beşincisi: Hac yapmaya güç yetirmek.

Geçerli olmakla birlikte haccın farz olabilmesi için hac yapmaya güç yetirmek gerekir.

Allah Teâlâ buyurdu ki:

﴿ ... وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلْبَيْتِ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًاۚ ... ﴾ [آل عمران: ٩٧]

"Yoluna gücü yetenlerin Beytullah'ı haccetmeleri, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır."[2]

Ömer b. Hattab'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

---

[1] Beyhakî ve Taberânî sahih bir senedle rivâyet etmiştir.

[2] Âl-i İmrân Sûresi: 97

((اَلْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ صَلَّىٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ، وَتُقِيمَ الصَّلاَةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنِ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلاً.))

[رواه مسلم]

"İslâm; Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilahın olmadığına ve Muhammed -sallalahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın elçisi olduğuna şâhitlik etmen, namazı (dosdoğru) kılman,zekâtı (hak edene) vermen, Ramazan orucunu tutman ve yoluna güç yetirdiğin takdirde Beytullah'ı haccetmendir." [1]

---

[1] Müslim; hadis no: 8.

"Güç yetirmek" hacda üç şekilde olur:

1. Bedensel olarak güç yetirmektir.

Allah Teâlâ buyurdu ki:

﴿ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ مَا ٱسۡتَطَعۡتُمۡ ... ﴾ [التغابن : ١٦]

" Gücünüz yettiği kadarıyla Allah'tan korkun... " [1]

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((... فَإِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ فَأْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ، وَإِذَا نَهَيْتُكُمْ عَنْ شَيْءٍ فَدَعُوهُ.)) [رواه مسلم]

"... Size bir şeyi emrettiğim zaman, onu gücünüz yettiğince yerine getirin, bir şeyden de yasakladığım zaman da ondan kaçının." [2]

Buna göre malı-mülkü olsa bile, yaşlılık veya hastalık sebebiyle âciz olan kimseye hac farz değildir.

Allah Teâlâ buyurdu ki:

---

[1] Teğâbun Sûresi: 16

[2] Müslim; "Haccın ömürde bir defa farz kılınması bâbı", hadis no: 1337

﴿ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَاۚ ... ﴾ [البقرة: ٢٨٦]

" Allah, kimseye gücünün yeteceğinden fazlasını yüklemez."[1]

2. Ekonomik olarak güç yetirmektir.

Allah Teâlâ buyurdu ki:

﴿ لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِۦۖ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُۥ فَلْيُنفِقْ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُۚ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَآ ءَاتَىٰهَاۚ سَيَجْعَلُ ٱللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ٧ ﴾ [الطلاق : ٧]

"(Rızık olarak) eli geniş olan, genişliğine göre nafaka versin.Rızkı kendisine daraltılmış bulunan (fakir olan) da, nafakayı Allah'ın kendisine verdiğinden versin. Allah kimseyi, kendisine verdiğinden fazlasıyla yükümlü tutmaz. Allah, darlığın ardından bir bolluk ihsan eder."[2]

Buna göre bedensel olarak güç yetirse bile, hac yapacak mal bulamayan kimseye hac farz değildir.

Allah Teâlâ buyurdu ki:

﴿ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَاۚ ... ﴾ [البقرة: ٢٨٦]

[1] Bakara Sûresi: 286

[2] Talak Sûresi: 7

" Allah, kimseye gücünün yeteceğinden fazlasını yüklemez."[1]

3. Kadın için mahrem hükmünde olan birisinin olmasıdır.

Buna göre malı olsa ve bedensel olarak hacca güç yetirse bile, mahrem birisini bulamazsa, kadına hac farz değildir.

Ebu Saîd el-Hudrî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَا يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ تُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ تُسَافِرَ سَفَرًا يَكُونُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَصَاعِدًا إِلَّا وَمَعَهَا أَبُوهَا، أَوِ ابْنُهَا، أَوْ زَوْجُهَا، أَوْ ذُو مَحْرَمٍ مِنْهَا .)) [رواه مسلم]

"Allah'a ve âhiret gününe îmân eden bir kadına, beraberinde babası, oğlu, kocası, kardeşi veya başka bir mahremi bulunmaksızın üç gün ve daha fazla süren bir yolculuğa çıkması helal olmaz."[2]

---

[1] Bakara Sûresi: 286

[2] Müslim; "Kadının mahremiyle yolculuğa çıkması bâbı", hadis no: 2390

Altıncısı: Kadının mahreminin bulunmasıdır.

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

((لاَ يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلاَّ وَمَعَهَا ذُو مَحْرَمٍ، وَلاَ تُسَافِرِ الْمَرْأَةُ إِلاَّ مَعَ ذِي مَحْرَمٍ، فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللهِ! إِنَّ امْرَأَتِي خَرَجَتْ حَاجَّةً، وَإِنِّي اكْتُتِبْتُ فِي غَزْوَةِ كَذَا وَكَذَا. قَالَ: انْطَلِقْ فَحُجَّ مَعَ امْرَأَتِكَ.)) [رواه مسلم]

"Bir erkek, yabancı bir kadınla yanında mahremi olmadan başbaşa kalmasın. Bir kadın da yanında mahremi olmadan yolculuğa çıkmasın.

Bir adam ayağa kalktı ve: Ey Allah'ın elçisi! Benim kadınım hac yapmak üzere (mahremsiz olarak) yola çıktı. Ben ise şu şu gazvelere katılmak için yazıldım, dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- O halde koş, kadınınla beraber hac yap."[1]

---

[1] Müslim; "Kadının mahremiyle yolculuğa çıkması bâbı", hadis no: 2390

Haccın pek çok fazîletleri ve faydaları vardır:

Birincisi: Hac, müslümanın yaptığı en fazîletli amellerden birisidir.

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((سُئِلَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قَالَ : إِيمَانٌ بِاللهِ وَرَسُولِهِ. قِيلَ: ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ: جِهَادُ فِي سَبِيلِ اللهِ. قِيلَ: ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ: حَجٌّ مَبْرُورٌ.))

[رواه البخاري ومسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e:

- Hangi ameller daha fazîletlidir, diye soruldu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Allah'a ve Rasûlüne îmândır, buyurdu.

- Sonra hangisidir? diye soruldu.

- Allah yolunda cihaddır, buyurdu.

- Sonra hangisidir? diye soruldu.

-Mebrûr (kabul olunan) hacdır, buyurdu."[1]

İkincisi: Hac, bir cihaddır.

Müslüman,canı ve malıyla hac yolculuğuna çıkmış, âilesini ve beldesini geride bırakmıştır. Bu ise, cihadın en fazîletlisidir.

Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((يَا رَسُولَ اللهِ! نَرَى الْجِهَادَ أَفْضَلَ الْعَمَلِ ، أَفَلاَ نُجَاهِدُ ؟ قَالَ : لاَ، لَكِنَّ أَفْضَلَ الْجِهَادِ حَجٌّ مَبْرُورٌ.))

[رواه البخاري]

"Ey Allah'ın elçisi!Biz,cihadın,amellerin en fazîletlisi olduğuna inanıyoruz, o halde biz de cihad edelim mi?

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Hayır (öyle değildir). Lâkin cihadın en fazîletlisi, mebrûr (kabul olunan) hacdır."[2]

Üçüncüsü: Müslüman için haccının mükâfatı ancak cennettir.

---

[1] Buharî; "Mebrûr haccın fazîleti bâbı". Müslim; "Allah Teâlâ'ya îmânın amellerin en fazîletlisi olduğunun beyanı bâbı".

[2] Buharî; hadis no: 1520

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((اَلْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا، وَالْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ.)) [متفق عليه]

"Umreden sonra yapılan bir umre, ikisi arasında işlenen (küçük) günahlara keffârettir.Mebrûr (kabul olunan) haccın karşılığı, ancak cennettir."[1]

Dördüncüsü: Hac, hacdan önce işlenen bütün günahları affettirir.

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim:

((مَنْ حَجَّ هَذَا الْبَيْتَ، فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.)) [متفق عليه]

"Kim bu evi (Beytullah'ı) hacceder de (hac sırasında ihramlıyken) eşiyle cinsel ilişkiye girmez, çirkin söz

---

[1] Buhârî; hadis no: 1773. Müslim; hadis no: 1349

söylemez ve hiçbir günah işlemezse,anasından doğduğu gün gibi (âilesine) günahsız olarak döner."[1]

Dördüncüsü: Allah, hac sebebiyle hacıyı cehennem azabından azad eder.

((مَا مِنْ يَوْمٍ أَكْثَرَ مِنْ أَنْ يُعْتِقَ اللهُ فِيهِ عَبْدًا مِنَ النَّارِ مِنْ يَوْمِ عَرَفَةَ، وَإِنَّهُ لَيَدْنُو عَزَّ وَجَلَّ ، ثُمَّ يُبَاهِي بِهِمُ الْمَلَائِكَةَ فَيَقُولُ: مَا أَرَادَ هَؤُلَاءِ.)) [رواه مسلم]

"Allah'ın, kullarını, Arefe gününde cehennemden azâd ettiği (kurtardığı) kadar başka bir gün yoktur. Şüphesiz ki O -azze ve celle-, (rahmeti, mağfireti ve lütfuyla kullarına) yaklaşır ve onlarla meleklerine karşı iftihar eder, ardından şöyle buyurur:

- Bunlar (bu kullarım benden) ne istiyorlar."[2]

[1] Buhârî; hadis no: 1521. Müslim; hadis no: 1350

[2] Müslim